

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 14 (1548)

Пятніца, 17 лютага 1961 года

Цана 4 кап.

Вучоным, канструктарам, інжынерам, тэхнікам і рабочым, якія ўдзельнічалі ў стварэнні і запуску шматступеньчатай ракеты і аўтаматычнай міжпланетнай станцыі да планеты Венера

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савет Міністраў Саюза ССР сардэчна вітаюць вучоных, канструктараў, інжынераў, тэхнікаў і рабочых, якія ўдзельнічалі ў стварэнні і запуску шматступеньчатай ракеты і аўтаматычнай міжпланетнай станцыі да планеты Венера.

Стварэнне шматступеньчатай ракеты, якая забяспечыла вывад на арбіту цяжкага штурманага спадарожніка Зямлі, і старт з гэтага спадарожніка кіруемай касмічнай ракеты і аўтаматычнай міжпланетнай станцыі на траекторыю да планеты Венера, з'яўляюцца сабой выдатнае дасягненне савецкай навуцы і тэхні-

ЦЭНТРАЛЬНЫ
КАМІТЭТ КПСССАВЕТ МІНІСТРАЎ
САЮЗА ССР

СЛАВА ТАБЕ, САВЕЦКІ ЧАЛАВЕК!

З вялікай асялодай мы заўсёды служым вядомай песню на словы Максіма Багдановіча «Зорка Венера». Чудодуша, радасная песня, поўная романтикі кахання.

Калі чытаеш паведамленне ТАСС аб запуску міжпланетнай аўтаматычнай станцыі да шмат у чым загадкавай планеты Венера, дык мімавольна ўспамінаеш гэтыя словы пэста...

Так, сапраўды тысячгадоў гіста планеты, якую мы лічылі называлі зоркай закаханых, жыла толькі ў нашых марэх і лютэцыях. Савецкі чалавек працягнуў да гэтых узвышчых узгор'яў, дзе ўсё было неведана, і планету Венера перастала быць загадкай, адкрыў сваё таямнічае для ўсяго чалавецтва. Гэтае вялікае заваяванне розуму і сілы энтузіязму дасягнулі ў наш час, і ў гісторыю чалавецтва, і думачы пра дасягненні савецкіх вучоных, інжынераў, тэхнікаў, рабочых, заўсёды прыгадваеш сваё сацыялістычнае Радзіму і ганарышся ёй. Думаш аб тым, што калі б не Вялікі Кастрычнік, які развіваў і дасягнуў сілы нашых народаў, дык хто яго ведае, калі б яны часу чалавек заставаўся прыкаваным да Зямлі, а космас для яго — фантастыкай. Большаму чалавеку на волю зямлі дзедаўныя магчымасці крыліся. Ён адвечна фантастыка, адвечна мару робіць жывой явай, рэальнасцю.

Уявіць толькі! Вяліка чалавек па-праўду на неба бязлітвымі вачыма, незразумелымі і таямнічымі было яго для яго. Толькі адзінаці асмельваўся ўстаць у адзінаццёрства з цудоўнымі чароўкамі, каб зразумець, растлумачыць, як жэ пабудаваны свет. Але яны распачаліся за гэтыя жыццёвыя. Цікавыя сілы рэакцыі надзвычайна чалавек да неба, страцілі яго бога і князіцкі слай. Але ніхто не мог стрыміць чалавечы розум. Шчыта толькі некалькі дзесяцігоддзяў назад чалавек упершыню падняўся над зямлёй. А потым ён па-чаў узяць усе вышэй і вышэй, за-вабавіць новыя прасторы. Але капіталістычны свет, свет цёмны і прыгнёты, пастараўся выкіраваць дасягненні чалавецтва да для міру і росквіту жыцця, а для вайны і разбурэння. Назавуць застанецца чорная пляма на тым, хто дасягнуў вучоных выкарыстоўваў і выкарыстоўвае, каб змяніць нашу планету, забудвае жыццё...

Іншая справа — наша Савецкая краіна. Міру і росквіту жыцця прысвечана яна дасягненні сваёй навуцы і тэхнікі. Тое, што дасягнуў у нас, ставіцца на службу ўсяго чалавецтва. Гэта наш гонар і наша слава, наша ўдзячнасць у заўтрашнім дні, у тым, што чым большыя нашы дасягненні,

Уявіць толькі! Вяліка чалавек па-праўду на неба бязлітвымі вачыма, незразумелымі і таямнічымі было яго для яго. Толькі адзінаці асмельваўся ўстаць у адзінаццёрства з цудоўнымі чароўкамі, каб зразумець, растлумачыць, як жэ пабудаваны свет. Але яны распачаліся за гэтыя жыццёвыя. Цікавыя сілы рэакцыі надзвычайна чалавек да неба, страцілі яго бога і князіцкі слай. Але ніхто не мог стрыміць чалавечы розум. Шчыта толькі некалькі дзесяцігоддзяў назад чалавек упершыню падняўся над зямлёй. А потым ён па-чаў узяць усе вышэй і вышэй, за-вабавіць новыя прасторы. Але капіталістычны свет, свет цёмны і прыгнёты, пастараўся выкіраваць дасягненні чалавецтва да для міру і росквіту жыцця, а для вайны і разбурэння. Назавуць застанецца чорная пляма на тым, хто дасягнуў вучоных выкарыстоўваў і выкарыстоўвае, каб змяніць нашу планету, забудвае жыццё...

Іншая справа — наша Савецкая краіна. Міру і росквіту жыцця прысвечана яна дасягненні сваёй навуцы і тэхнікі. Тое, што дасягнуў у нас, ставіцца на службу ўсяго чалавецтва. Гэта наш гонар і наша слава, наша ўдзячнасць у заўтрашнім дні, у тым, што чым большыя нашы дасягненні,

Уявіць толькі! Вяліка чалавек па-праўду на неба бязлітвымі вачыма, незразумелымі і таямнічымі было яго для яго. Толькі адзінаці асмельваўся ўстаць у адзінаццёрства з цудоўнымі чароўкамі, каб зразумець, растлумачыць, як жэ пабудаваны свет. Але яны распачаліся за гэтыя жыццёвыя. Цікавыя сілы рэакцыі надзвычайна чалавек да неба, страцілі яго бога і князіцкі слай. Але ніхто не мог стрыміць чалавечы розум. Шчыта толькі некалькі дзесяцігоддзяў назад чалавек упершыню падняўся над зямлёй. А потым ён па-чаў узяць усе вышэй і вышэй, за-вабавіць новыя прасторы. Але капіталістычны свет, свет цёмны і прыгнёты, пастараўся выкіраваць дасягненні чалавецтва да для міру і росквіту жыцця, а для вайны і разбурэння. Назавуць застанецца чорная пляма на тым, хто дасягнуў вучоных выкарыстоўваў і выкарыстоўвае, каб змяніць нашу планету, забудвае жыццё...

Іншая справа — наша Савецкая краіна. Міру і росквіту жыцця прысвечана яна дасягненні сваёй навуцы і тэхнікі. Тое, што дасягнуў у нас, ставіцца на службу ўсяго чалавецтва. Гэта наш гонар і наша слава, наша ўдзячнасць у заўтрашнім дні, у тым, што чым большыя нашы дасягненні,

Уявіць толькі! Вяліка чалавек па-праўду на неба бязлітвымі вачыма, незразумелымі і таямнічымі было яго для яго. Толькі адзінаці асмельваўся ўстаць у адзінаццёрства з цудоўнымі чароўкамі, каб зразумець, растлумачыць, як жэ пабудаваны свет. Але яны распачаліся за гэтыя жыццёвыя. Цікавыя сілы рэакцыі надзвычайна чалавек да неба, страцілі яго бога і князіцкі слай. Але ніхто не мог стрыміць чалавечы розум. Шчыта толькі некалькі дзесяцігоддзяў назад чалавек упершыню падняўся над зямлёй. А потым ён па-чаў узяць усе вышэй і вышэй, за-вабавіць новыя прасторы. Але капіталістычны свет, свет цёмны і прыгнёты, пастараўся выкіраваць дасягненні чалавецтва да для міру і росквіту жыцця, а для вайны і разбурэння. Назавуць застанецца чорная пляма на тым, хто дасягнуў вучоных выкарыстоўваў і выкарыстоўвае, каб змяніць нашу планету, забудвае жыццё...

Іншая справа — наша Савецкая краіна. Міру і росквіту жыцця прысвечана яна дасягненні сваёй навуцы і тэхнікі. Тое, што дасягнуў у нас, ставіцца на службу ўсяго чалавецтва. Гэта наш гонар і наша слава, наша ўдзячнасць у заўтрашнім дні, у тым, што чым большыя нашы дасягненні,

Уявіць толькі! Вяліка чалавек па-праўду на неба бязлітвымі вачыма, незразумелымі і таямнічымі было яго для яго. Толькі адзінаці асмельваўся ўстаць у адзінаццёрства з цудоўнымі чароўкамі, каб зразумець, растлумачыць, як жэ пабудаваны свет. Але яны распачаліся за гэтыя жыццёвыя. Цікавыя сілы рэакцыі надзвычайна чалавек да неба, страцілі яго бога і князіцкі слай. Але ніхто не мог стрыміць чалавечы розум. Шчыта толькі некалькі дзесяцігоддзяў назад чалавек упершыню падняўся над зямлёй. А потым ён па-чаў узяць усе вышэй і вышэй, за-вабавіць новыя прасторы. Але капіталістычны свет, свет цёмны і прыгнёты, пастараўся выкіраваць дасягненні чалавецтва да для міру і росквіту жыцця, а для вайны і разбурэння. Назавуць застанецца чорная пляма на тым, хто дасягнуў вучоных выкарыстоўваў і выкарыстоўвае, каб змяніць нашу планету, забудвае жыццё...

Іншая справа — наша Савецкая краіна. Міру і росквіту жыцця прысвечана яна дасягненні сваёй навуцы і тэхнікі. Тое, што дасягнуў у нас, ставіцца на службу ўсяго чалавецтва. Гэта наш гонар і наша слава, наша ўдзячнасць у заўтрашнім дні, у тым, што чым большыя нашы дасягненні,

Уявіць толькі! Вяліка чалавек па-праўду на неба бязлітвымі вачыма, незразумелымі і таямнічымі было яго для яго. Толькі адзінаці асмельваўся ўстаць у адзінаццёрства з цудоўнымі чароўкамі, каб зразумець, растлумачыць, як жэ пабудаваны свет. Але яны распачаліся за гэтыя жыццёвыя. Цікавыя сілы рэакцыі надзвычайна чалавек да неба, страцілі яго бога і князіцкі слай. Але ніхто не мог стрыміць чалавечы розум. Шчыта толькі некалькі дзесяцігоддзяў назад чалавек упершыню падняўся над зямлёй. А потым ён па-чаў узяць усе вышэй і вышэй, за-вабавіць новыя прасторы. Але капіталістычны свет, свет цёмны і прыгнёты, пастараўся выкіраваць дасягненні чалавецтва да для міру і росквіту жыцця, а для вайны і разбурэння. Назавуць застанецца чорная пляма на тым, хто дасягнуў вучоных выкарыстоўваў і выкарыстоўвае, каб змяніць нашу планету, забудвае жыццё...

Іншая справа — наша Савецкая краіна. Міру і росквіту жыцця прысвечана яна дасягненні сваёй навуцы і тэхнікі. Тое, што дасягнуў у нас, ставіцца на службу ўсяго чалавецтва. Гэта наш гонар і наша слава, наша ўдзячнасць у заўтрашнім дні, у тым, што чым большыя нашы дасягненні,

Уявіць толькі! Вяліка чалавек па-праўду на неба бязлітвымі вачыма, незразумелымі і таямнічымі было яго для яго. Толькі адзінаці асмельваўся ўстаць у адзінаццёрства з цудоўнымі чароўкамі, каб зразумець, растлумачыць, як жэ пабудаваны свет. Але яны распачаліся за гэтыя жыццёвыя. Цікавыя сілы рэакцыі надзвычайна чалавек да неба, страцілі яго бога і князіцкі слай. Але ніхто не мог стрыміць чалавечы розум. Шчыта толькі некалькі дзесяцігоддзяў назад чалавек упершыню падняўся над зямлёй. А потым ён па-чаў узяць усе вышэй і вышэй, за-вабавіць новыя прасторы. Але капіталістычны свет, свет цёмны і прыгнёты, пастараўся выкіраваць дасягненні чалавецтва да для міру і росквіту жыцця, а для вайны і разбурэння. Назавуць застанецца чорная пляма на тым, хто дасягнуў вучоных выкарыстоўваў і выкарыстоўвае, каб змяніць нашу планету, забудвае жыццё...

Дзве зоркі

«Зорка Венера ўзыхля над зямлёй»
М. БАГДАНОВІЧ.

Выйшла ў поле вясёлыя парю.
Позняк зімою вясну пагукну.
Бачыш, Венера ўзыхля над зямлёй,
Новую зорку ў небе спаткаеш.

Тую, што з нашай зямлі паляцела
З герам чаровным краіны май.
Зорка Венера ярыч замігала
Перад сустрачкай з роднай сястрой.

Малі-Радзіма, заўсёды мы верым
Кожнаму слову і ўсёму твайму.
Хай жа твой вымпел ляціць
Вест падаўны Сусвету ўсёму.

Тылі прамачыла і цёплай парю
Усюды квітнець будзе ў зялёнай май.
Зорка Венера, ўзыходзі над зямлёй,
Зорку савецкую ў небе страчай!

Пятро ПРЫХОДЗЬКА.

Тэлеграфам. З усіх куткоў свету.
Бясшумна лятюць тэлеграм. Яны гучаць у эфіры. Яны арукоўваюць
ўсіх газетцаў. Чалавецтва ў захапленні
Увесь свет ганарыцца нашым савецкім чалавечам, яго розумам, талентам. Бо гэта ён, будучы камунізм, першы ў свеце ажыццяўляе адвечную мару аб раскрыцці таямніц далёкіх планет.

Мы, прэзідэнт, зайдземся пэстам.
Не душы так многа радасці, захаплення, што вершы, песні, гімны ліся бы аб вельміх пазіі нашага савецкага жыцця!

Ул. ДАДЗІМАУ.

Камукаўна сінфарм саўгаса «Ванонь» размясцілася за мостам побач Ушчы. Ціпра. Праз густыя вярбы лары лезь углыбавіца твары людзей. Хтоці жартам гаворыць: «Туман, як у Лондане». Мне адразу ж прыгадалася вядомы на Мінішчыне калгас імя 17 верасня, дзе працуе старэйшы Уладзімір Аляксеевіч Галушка. Кармакухню там абслугоўваюць усяго два чалавекі, Бульба, бурока, мовка знаходзіцца ў «шхале» і падаюцца «на гара» спецыяльным транспарціраванні ў мыйку. Затым добра вымывае і здробнею маса паступае ў калгас. А праз некалькі хвілін «кашу» грузіць у ваганеткі. Калі ласка — корм гатовы. «Повар», прыгатаваўшы яго, нават паклапаціцца аб прыправе, каб парасята елі са смакам...

А як абстаці справа ў саўгасе «Ванонь»? Тут кармакухня не палітае працу сінкаркі. Корм у ваганеткі падвешаны дарогі грузіць ладатамі... Уручную падрыхтоўваюць бульбу для варкі... Гонаць ваганетку ад кухні ў сінкарні, які жартам гаворыць людзі, «адзінаццатым нумарам».

Саўгас «Ванонь» — не маладая гаспадарка. Некалі, да ўзбуйнення, яна лічылася ў Полацкім трыесе саўгасаў самай перадавой. Не раз сюды прылажжалі кіруючыя таварышы з Міністэрства сельскай гаспадаркі. Не раз ішла гаворка пра механізацыю ферм, пра самыя дасканалыя кармаванні, дзе гаспадар — электрычная кнопка. Націснуў — і ў стапках смачны, спажываны канцэнтрат. Людзі сядзелі над чарымамі, рыхталі планы і праекты новых сінкарняў. Сінкар — трактарыст. Сеў за рулём.

На два месяцы раней тэрміну адкарміць дзве тысячы свіней... І каб кожная заважыла не менш ста кілаграму. Вось вазьміце аловак, падлічыце, колькі трыба кармоў перакінуць сваімі рукамі... А вяды колькі спатрыбілі!

— Ну, добра... А дзе ж ваша механізацыя? — пацікавіліся мы.
— А вы хіба не бачылі? — усмінуўся, спытаў Тоня.

Кармакухня сінфарм саўгаса «Ванонь» размясцілася за мостам побач Ушчы. Ціпра. Праз густыя вярбы лары лезь углыбавіца твары людзей. Хтоці жартам гаворыць: «Туман, як у Лондане». Мне адразу ж прыгадалася вядомы на Мінішчыне калгас імя 17 верасня, дзе працуе старэйшы Уладзімір Аляксеевіч Галушка. Кармакухню там абслугоўваюць усяго два чалавекі, Бульба, бурока, мовка знаходзіцца ў «шхале» і падаюцца «на гара» спецыяльным транспарціраванні ў мыйку. Затым добра вымывае і здробнею маса паступае ў калгас. А праз некалькі хвілін «кашу» грузіць у ваганеткі. Калі ласка — корм гатовы. «Повар», прыгатаваўшы яго, нават паклапаціцца аб прыправе, каб парасята елі са смакам...

А як абстаці справа ў саўгасе «Ванонь»? Тут кармакухня не палітае працу сінкаркі. Корм у ваганеткі падвешаны дарогі грузіць ладатамі... Уручную падрыхтоўваюць бульбу для варкі... Гонаць ваганетку ад кухні ў сінкарні, які жартам гаворыць людзі, «адзінаццатым нумарам».

Саўгас «Ванонь» — не маладая гаспадарка. Некалі, да ўзбуйнення, яна лічылася ў Полацкім трыесе саўгасаў самай перадавой. Не раз сюды прылажжалі кіруючыя таварышы з Міністэрства сельскай гаспадаркі. Не раз ішла гаворка пра механізацыю ферм, пра самыя дасканалыя кармаванні, дзе гаспадар — электрычная кнопка. Націснуў — і ў стапках смачны, спажываны канцэнтрат. Людзі сядзелі над чарымамі, рыхталі планы і праекты новых сінкарняў. Сінкар — трактарыст. Сеў за рулём.

На два месяцы раней тэрміну адкарміць дзве тысячы свіней... І каб кожная заважыла не менш ста кілаграму. Вось вазьміце аловак, падлічыце, колькі трыба кармоў перакінуць сваімі рукамі... А вяды колькі спатрыбілі!

— Ну, добра... А дзе ж ваша механізацыя? — пацікавіліся мы.
— А вы хіба не бачылі? — усмінуўся, спытаў Тоня.

Кармакухня сінфарм саўгаса «Ванонь» размясцілася за мостам побач Ушчы. Ціпра. Праз густыя вярбы лары лезь углыбавіца твары людзей. Хтоці жартам гаворыць: «Туман, як у Лондане». Мне адразу ж прыгадалася вядомы на Мінішчыне калгас імя 17 верасня, дзе працуе старэйшы Уладзімір Аляксеевіч Галушка. Кармакухню там абслугоўваюць усяго два чалавекі, Бульба, бурока, мовка знаходзіцца ў «шхале» і падаюцца «на гара» спецыяльным транспарціраванні ў мыйку. Затым добра вымывае і здробнею маса паступае ў калгас. А праз некалькі хвілін «кашу» грузіць у ваганеткі. Калі ласка — корм гатовы. «Повар», прыгатаваўшы яго, нават паклапаціцца аб прыправе, каб парасята елі са смакам...

А як абстаці справа ў саўгасе «Ванонь»? Тут кармакухня не палітае працу сінкаркі. Корм у ваганеткі падвешаны дарогі грузіць ладатамі... Уручную падрыхтоўваюць бульбу для варкі... Гонаць ваганетку ад кухні ў сінкарні, які жартам гаворыць людзі, «адзінаццатым нумарам».

Вынікі работы падказваюць

ДАРАДЦЫ І ПАМОЧНІКІ

Без шырокай прапаганды літаратуры не могуць паспяхова працаваць работнікі кніжнага гандлю. У іх, як і ў бібліятэкараў, ёсць у гэтай справе добрыя памочнікі і дарадцы. Яны праводзяць гутаркі аб навінках літаратуры, дапамагаюць арганізоўваць кніжныя кірмашы, сустрачы з наватарамі вытворчасці і пісьменнікамі.

Шмат добрых спраў па прапагандзе твораў беларускай музыкі робіць савет сямёў кнігі мінскага нотага магазіна № 1, якім кіруе кампазітар М. Аладаў.

Такі ж самы савет працуе і пры мінскім магазіне навукова-тэхнічнай кнігі. Трыццаць два вядомыя вучоныя распаўсюбілі на чале з прафесарам, доктарам медыцынскіх навук Міхаілам Аляксандравічам Чалісавым дапамагалі літаратуру сярод пакупнікоў. Савет на чарговым пасяджэнні, якое адбылося на мінулыя тыдні, абмеркаваў пытанне аб пашырэнні пазамагазінных форм гандлю. Летась пры актыўнай дапамозе кнігакошаў і членаў савета магазін паспяхова правёў кніжныя кірмашы ў парках адпачынку імя Горкага і імя Чалісавіча і на такіх буйнейшых заводах, як падшпітнік, трактарны, запашных частак. Былі добра арганізаваны сустрачкі пакупнікоў з вучонымі і наватарамі вытворчасці. Цікава праيشоў Дзень кнігі па архітэктару і будаўніцтву. А магазіна на прадаўшых і на ўстаноўках працавала больш 20 кілограм. Усе гэтыя формы гандлю сябе апраўдалі. І не выпадкова работнікі магазіна і члены савета сямёў кнігі палічылі неабходным пагаварыць аб пашырэнні гэтай дзейнай формы рэалізацыі літаратуры.

Пазамагазінны гандаль займае значнае месца і ў рабоце мінскага кніжнага магазіна № 6, які ў сацыялістычным спабодніцтве воль у два кваталы ўтварыліся пераходныя Чыновны спят Міністэрства культуры БССР і БРК прафсаюза работнікаў культуры.

Адначасна ўсе магазіны Мінскага аблкінагандлю і не ўсе камсамольскія арганізацыі работніц так уважліва ставіцца да работ грамадскіх распаўсюджальнікаў літаратуры. Напрыклад, былія дырэктары Цэнтральнага кніжнага магазіна ўвесь год чакала, пакуль да іх прыйдуць кнігагошы. Тут, у адным з буйнейшых кніжных магазінаў рэспублікі, летась прадавалі толькі 13 грамадскіх распаўсюджальнікаў літаратуры. Недадзянка ролі грамадскіх распаўсюджальнікаў кнігі ў значнай меры аблілася на тым, што магазін прадаў за мінулы год літаратуры на 250 тысяч рублёў менш, чым у 1959 г.

У адрыне ад актывістаў працавалі летась і работнікі кніжнага магазіна Г. Случка. Задачы гэтага магазіна — Сівец не пашыраў пазамагазінныя метады гандлю, не трымаў цесную сувязь з раённай камсамольскай арганізацыяй. У Случку рэалізацыя кніг на душу насельніцтва ў тры разы менш, чым у Насвіжы.

Працягнула паступаць і мінская гарадская камсамольская арганізацыя, якая абавязвалася прадаць у 1960 г. літаратуры на мільён рублёў, а выканала сваё абавязальства ўсяго на дзевяці працэнтах.

Не душы так многа радасці, захаплення, што вершы, песні, гімны ліся бы аб вельміх пазіі нашага савецкага жыцця!

Ул. ДАДЗІМАУ.

Камукаўна сінфарм саўгаса «Ванонь» размясцілася за мостам побач Ушчы. Ціпра. Праз густыя вярбы лары лезь углыбавіца твары людзей. Хтоці жартам гаворыць: «Туман, як у Лондане». Мне адразу ж прыгадалася вядомы на Мінішчыне калгас імя 17 верасня, дзе працуе старэйшы Уладзімір Аляксеевіч Галушка. Кармакухню там абслугоўваюць усяго два чалавекі, Бульба, бурока, мовка знаходзіцца ў «шхале» і падаюцца «на гара» спецыяльным транспарціраванні ў мыйку. Затым добра вымывае і здробнею маса паступае ў калгас. А праз некалькі хвілін «кашу» грузіць у ваганеткі. Калі ласка — корм гатовы. «Повар», прыгатаваўшы яго, нават паклапаціцца аб прыправе, каб парасята елі са смакам...

А як абстаці справа ў саўгасе «Ванонь»? Тут кармакухня не палітае працу сінкаркі. Корм у ваганеткі падвешаны дарогі грузіць ладатамі... Уручную падрыхтоўваюць бульбу для варкі... Гонаць ваганетку ад кухні ў сінкарні, які жартам гаворыць людзі, «адзінаццатым нумарам».

Саўгас «Ванонь» — не маладая гаспадарка. Некалі, да ўзбуйнення, яна лічылася ў Полацкім трыесе саўгасаў самай перадавой. Не раз сюды прылажжалі кіруючыя таварышы з Міністэрства сельскай гаспадаркі. Не раз ішла гаворка пра механізацыю ферм, пра самыя дасканалыя кармаванні, дзе гаспадар — электрычная кнопка. Націснуў — і ў стапках смачны, спажываны канцэнтрат. Людзі сядзелі над чарымамі, рыхталі планы і праекты новых сінкарняў. Сінкар — трактарыст. Сеў за рулём.

На два месяцы раней тэрміну адкарміць дзве тысячы свіней... І каб кожная заважыла не менш ста кілаграму. Вось вазьміце аловак, падлічыце, колькі трыба кармоў перакінуць сваімі рукамі... А вяды колькі спатрыбілі!

— Ну, добра... А дзе ж ваша механізацыя? — пацікавіліся мы.
— А вы хіба не бачылі? — усмінуўся, спытаў Тоня.

Кармакухня сінфарм саўгаса «Ванонь» размясцілася за мостам побач Ушчы. Ціпра. Праз густыя вярбы лары лезь углыбавіца твары людзей. Хтоці жартам гаворыць: «Туман, як у Лондане». Мне адразу ж прыгадалася вядомы на Мінішчыне калгас імя 17 верасня, дзе працуе старэйшы Уладзімір Аляксеевіч Галушка. Кармакухню там абслугоўваюць усяго два чалавекі, Бульба, бурока, мовка знаходзіцца ў «шхале» і падаюцца «на гара» спецыяльным транспарціраванні ў мыйку. Затым добра вымывае і здробнею маса паступае ў калгас. А праз некалькі хвілін «кашу» грузіць у ваганеткі. Калі ласка — корм гатовы. «Повар», прыгатаваўшы яго, нават паклапаціцца аб прыправе, каб парасята елі са смакам...

А як абстаці справа ў саўгасе «Ванонь»? Тут кармакухня не палітае працу сінкаркі. Корм у ваганеткі падвешаны дарогі грузіць ладатамі... Уручную падрыхтоўваюць бульбу для варкі... Гонаць ваганетку ад кухні ў сінкарні, які жартам гаворыць людзі, «адзінаццатым нумарам».

Саўгас «Ванонь» — не маладая гаспадарка. Некалі, да ўзбуйнення, яна лічылася ў Полацкім трыесе саўгасаў самай перадавой. Не раз сюды прылажжалі кіруючыя таварышы з Міністэрства сельскай гаспадаркі. Не раз ішла гаворка пра механізацыю ферм, пра самыя дасканалыя кармаванні, дзе гаспадар — электрычная кнопка. Націснуў — і ў стапках смачны, спажываны канцэнтрат. Людзі сядзелі над чарымамі, рыхталі планы і праекты новых сінкарняў. Сінкар — трактарыст. Сеў за рулём.

На два месяцы раней тэрміну адкарміць дзве тысячы свіней... І каб кожная заважыла не менш ста кілаграму. Вось вазьміце аловак, падлічыце, колькі трыба кармоў перакінуць сваімі рукамі... А вяды колькі спатрыбілі!

— Ну, добра... А дзе ж ваша механізацыя? — пацікавіліся мы.
— А вы хіба не бачылі? — усмінуўся, спытаў Тоня.

Кармакухня сінфарм саўгаса «Ванонь» размясцілася за мостам побач Ушчы. Ціпра. Праз густыя вярбы лары лезь углыбавіца твары людзей. Хтоці жартам гаворыць: «Туман, як у Лондане». Мне адразу ж прыгадалася вядомы на Мінішчыне калгас імя 17 верасня, дзе працуе старэйшы Уладзімір Аляксеевіч Галушка. Кармакухню там абслугоўваюць усяго два чалавекі, Бульба, бурока, мовка знаходзіцца ў «шхале» і падаюцца «на гара» спецыяльным транспарціраванні ў мыйку. Затым добра вымывае і здробнею маса паступае ў калгас. А праз не

Выкарыстоўваць вопыт перадавікоў

Фестываль сельскагаспадарчых фільмаў праводзіцца ў рэспубліцы не першы раз. У многіх раёнах гэтай справе аддаюць шмат увагі. Акцты на лапатах прапагандаваць сельскагаспадарчыя фільмы бібліятэкар Воўкавіцкага сельскага клуба Талачкаўскага раёна Міхаіл Шумай. Разам з актывістамі клуба ён часта бывае ў дамах калгаснікаў, расказвае ім пра фільмы, якія будуць паказвацца ў бліжэйшы час, збірае запікі на карткі, якія хопіць паглядзець калгаснікі.

Дэманстраваўся фільм «Арганізацыя гірдынага насення кукурузы». Клуб быў перапоўнены. Перад пачаткам сеанса з кароткай гутаркай выступіў дырэктар Воўкавіцкай сярэдняй школы В. Талашоў. Ён расказаў аб азначэнні сельскагаспадарчых фільмаў. Пасля захаціў калгас В. Іванова, выкарыстоўваючы мясцовыя факты і прыклады, прачытаў лекцыю «Навілічым вытворчасць прадуктаў жывёлагадоўлі». Доўга не разыходзіліся ў гэты вечар з клуба працаўнікі вёскі. Яны спрачаліся, уносілі новыя прапановы.

Не прапала марна добрая справа. Любіць глядзець сельскагаспадарчыя фільмы, якія дапамагаюць калгаснікам дамагацца новых поспехаў у працы. Пра карысць такіх фестываляў добра сказаў Еўдзія Савік: «Я працую дзяржаўна зусім наўдана, але шчыра скажу, што сваім поспехамі ў многім абавязана кінафільмам. Пытанні правільнага кармлення жывёлы, доўгі жароў, догляд і ўсё-ўсё гэтаму мне навуцкі сельскагаспадарчыя фільмы. Я пераканалася, што кіно — верны памочнік у працы».

У мінулым годзе ў дні шырокага паказу насельніцтва сельскагаспадарчых фільмаў, карткіны гэтыя паказваліся ў калгасі з улікам іх спецыяльнасці.

Так, напрыклад, на Ушаніцкім раёне працаўнікі вёскі агульнаадукацыйна-навуковага лагараў і тэатру ў тым жа лагарах дэманстравалі навукова-навуковыя карткіны «Птушкагадоўля» і «Мясная тэаўкагадоўля на Алята». У Семеніцкім раёне, дзе пераважна ўвага аддаецца развіццю грамадскай свінатой, былі паказаны фільмы «Волат туташскіх свінатой», «Выкарыстанне рэзерву ў свінатой».

Напярэдадні вялікіх юбілейў

У наступным годзе наша рэспубліка будзе адзначаць 80-годдзе з дня нараджэння двух найвышэйшых сінюў беларускага народа — Янкі Купалы і Якуба Коласа.

Разам з намі адзначаць гэтыя ўрачыстыя даты ўсе працоўныя СССР і краін народнай дэмакратыі. Падрыхтоўка да ўшанавання знамянальных дат ужо распачалася. Прэзідыумам Нацыянальнага Саюза пісьменнікаў БССР, сакратарыятам Саюза саветскіх пісьменнікаў СССР і прэзідыумам АН БССР прыняты спецыяльныя пастановы аб падрыхтоўцы і правядзенні гэтых юбілейў.

Выдавецтва АН БССР выдасць збор твораў Я. Купалы ў 7 тамах, а Беларускае дзяржаўнае выдавецтва — дэкаляцыйны збор твораў Я. Коласа. Дзяржаўнае выдавецтва мастацкай літаратуры ў Маскве выпусціць чатырохтомнік Я. Купалы і шасцітомнік Я. Коласа на рускай мове, а «Советскіх пісьменніц» — зборнік ушановаў пра народных паэтаў. Дзяржаўнае выдавецтва літэратуры (Детгиз) выпусціць аднатомнік выбраных твораў Я. Купалы. Дзяржаўнае выдавецтва БССР выпусціць у свет багата ілюстраваную кнігу Я. Коласа «Сымон-музыка» і зборнік паэм Я. Купалы.

Акадэмія навук БССР, Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэцт імя У. І. Леніна і Мінскі педінстытут імя Максіма Горкага правядуць ўрачыстыя юбілейныя сесіі, прысвечаныя гэтым датам.

У святочныя дні ў розных месцах рэспублікі і Саюза, якія звязаны з жыццём і дзейнасцю перадавікоў, будуць усталяваны мемарыяльныя дошкі. Мяркуюцца таксама адкрыцц помнікі Я. Купалы і Я. Коласу.

«Беларусьфільм» павінен выпусціць некалькі кароткіх і поўнаметражных дакументальных фільмаў аб жыцці і творчасці народных перадавікоў і фільм-спектакль па драме Я. Купалы «Раскіданае гняздо» ў пастановцы Беларускага дзяржаўнага тэатра імя Я. Коласа.

Святая будзе адзначана і шыкам перадавікоў на Беларускае і Усеаўрапейскае народнае радыё і тэлебачанне. Будуць выпушчаны грамадзянскія з выступамі.

Канферэнцыі, вечары

Асіповіцкая раённая бібліятэка праводзіць агульную работу па прапагандаванні кнігі. Толькі за апошні час тут праведзена 6 канферэнцый чытацкай па кнігах «Пес калгасніка» Шалаша, «Доктар Стрыжэў» Рэзненка, «Судавіцкая» Целякоўска, 10 літаратурных вечароў на розныя тэмы.

Пры раёнай бібліятэцы арганізавана 19 бібліятэка-перасоў. У сямейнай бібліятэцы брагдэка калгас «Авангард» бібліятэкарам на перасоўку працуе дзяржаўны т. Герман. У вёсцы Ялішэўка ўчотных палітоўчых брыгад т. Канюх. Вось ужо 6 год ён працуе на бібліятэцы-перасоў. У вёсцы Дубраўка, Заручэўе бібліятэчкі перасоўкі ўзначальваюць навуковцы 10 класаў мясцовых школ т.т. Руды, Санковіч.

У выніку колькасць чытачоў раёнай бібліятэкі ўзрастае амаль на 500 чалавек і складае зараз 3 500.

Заўсёды перад пачаткам гэтых сесій чытаюцца лекцыі і даклады, праводзяцца гутаркі на сельскагаспадарчыя тэмы. Так, у сельскагаспадарчым клубе «Перадвіж» Дзельскага раёна са змястоўнай гутаркай «Шлях павышэння прадукцыйнасці працы ў калгасах» выступіў аграном т. Івашчык.

Цікавым было абмеркаванне фільма «Расказ аб кукурузе» ў калгасе «Зара камунізма» Іванаўскага раёна. Брыгадзір т. Трапеза падзялілася вопытам вырошчвання высокіх ураджаў кукурузы.

У Ганцавіцкім раёне ў дні паказу сельскагаспадарчых фільмаў быў праведзены раёны вечар жывёлагадоўчы, на якім была паказана карткіна «Новае ў жывёлагадоўлі». На вечары прысутнічала больш 200 калгаснікаў.

Заслугоўвае распаўсюджвання вопыту работы кінамаханіка Любанскага раёна т. Бандарца, які арганізаваў паказ сельскагаспадарчых фільмаў у чыровым кутку жывёлагадоўчай формы калгаса «Беларусь».

Разам з тым у радзе месц рэспублікі недаацэньваюць ролю кіно ў прапагандаванні перадавікоў. Вельмі дрэнна наладжана паказ сельскагаспадарчых фільмаў у Слоніміскім, Свіслацкім і Зэльвенскім раёнах Гродзенскай вобласці.

Часта графікі дэманстравання сельскагаспадарчых карткіны парушаюцца па віне працаўнікоў калгасу і саўгасаў. Неадпаведна з'яўляюцца кінасеансы з-за нястачы транспарту для перавозкі апаратуры ў калгасе імя Леніна Луініцкага раёна і сельскагаспадарчым імя Суворава Сеіненскага раёна. Радка дэманструюцца сельскагаспадарчыя фільмы ў калгасе «За Радзіму», імя Чапаева і «Перамога» Глобачэўскага раёна. У сельскагаспадарчым «Шлях камунізму» ў клубе няма кірсеў; кінафільмы даводзіцца глядзець стогады.

Фестываль сельскагаспадарчых карткіны, які чапер праходзіць у рэспубліцы, дапамагае працаўнікам вёскі Беларускае выхаванні задачы, стаўляючы студэнцкім Паекумам АН БССР па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі ў нашай краіне.

К. РАМАНОВСКИ,
Інжынер Галоўнага ўпраўлення
кінафільмаў і кінапракату
Міністэрства культуры БССР.

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

Жыццё перадавікоў

НА ЗДЫМКАХ НОВАГА ФІЛЬМА

Кінастудыя «Беларусьфільм» закінае здымкі калеровай мастацкай карткіны «Насустрач бурі» (другая серыя) па раманы Я. Коласа «На ростанях».

На здымках: 1. Рабочы момант. Ля кінакамеры рэжысёр-пастаноўшчык У. Корш-Саблін, талонны аператар А. Буліскі, асістэнт аператара В. Барановіч.

2. Актрыс Э. Ізотаў у ролі Лабановіча і актрыс М. Названу ў ролі памешчыка Скірмунта.

Фота Л. Сухкевіч.

Кнігу чытаюць у кожным доме

У Рэчыцкай раёнай бібліятэцы адбылася нарада работнікаў культуры асцётуноў раёна, на якой абмеркавана пытанне далейшай прапаганды літаратуры.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні кнігі. Асаблівым прыкладам у гэтых адносінах можа служыць Рэчыцкая-Слабодская сельская бібліятэка. Тут рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, часта наладжваюцца гутаркі аб кнігах. Для лепшага абслугоўвання сельскіх працаўнікоў бібліятэка арганізавала дзве перасоўныя бібліятэкі. У вёсцы Рэчыцкая-Слабодка кнігі чытаюць у кожным двары.

Многія бібліятэкі раёна дабіліся поспеху ў распаўсюджванні

ПЕРШЫ КРОК

Беларускія тэлегледачы атрымалі магчымасць пазнаёміцца з вучэбнай матэрыялай тэлевізійнай драматычнай студыі па п'есе А. Арбузава «Гады вандравання» (рэжысёр А. Гуткоў).

Змяняліны ўжо сам факт, што ролі ў гэтай п'есе, не лёгкай для ўвасаблення называюць на прафесійна-налі сцэне, выконвалі самадзейныя актывісты — рабочыя і служачыя міністрых прадпрыемстваў і ўстаноў.

Перад рэжысёрам стала складаная задача: у межах творчых магчымасцей малавядомых выканаўцаў — людзей з розным узроўнем ведаў і агульнай культуры — перадаць больш-менш выразна стрыжаньня ліній драматычнага твора.

Выканаўцы даволі ўпоўна адчувалі сябе перад аб'ектамі камер. Як вучэбны пастаноўка, гэтая работа тэлевізійнай драматычнай студыі мае шэраг творчых улад.

Жыццёвымі рысамі прываблівае выкананне ролі п'есі Тасі (музычны кіраўнік дзіцячага саа А. Крамалава), наліцця машыны Бокіна (жонка-фрэзерушчыца Я. Лютая), старшага сяржанца Салдзевіча (скасэр-механік І. Лебедзеў), Зойкі Талакановай (фрэзерушчыца І. Машукоўская), прахожга (тэхнік-інструктар С. Акімушкін).

Галоўныя вобразы спектакля выкананы з рознай, але ў цэлым не вельмі высокай ступенню праймавання ў сутнасці характараў.

Вядзенінаў (скасэр М. Паўлаў) больш-менш жыццёвы ў сцэне, калі ў сшытку Паўлаў Тучкова знаходзіць штуршок да адкрыцця, у сцэне ад'яду Вольгі на фронт. Лаўрухін (інжынер Н. Агейчык) найбольш блізка да задумы драматурга ў сцэне размовы пра шпіталь з Люськай.

Паўлаў Тучкова іграў таварыства І. Свінгаріна, Мікіту Аляксеева Архіпава — настольнік тэлевізійнага радыёзавада Г. Цімірэн, Люсю Вядзенінаў — шпітальніцу Т. Гурскую, Галіну — скартатра камітэта камсамольна-інструментальнага завада Т. Прывалава, Вольгу — бібліяграф Р. Яроміна, Ніну — чарчэжніцу Э. Маневіч.

Жаночыя вобразы ў спектаклі мала чым вызначыліся.

Выканаўцы ролей Лаўрухін і Тучкова, які і большасць астатніх, — рэванёры, якія добрасумленна перадаюць тэкт.

Тое ж можна сказаць і пра ролі Алега Дароніна (скасэр-механік В. Крайко), Кузі (механізаванцыя радыёзавада В. Марозава), дзяўчыны

з п'еса (абмочыца П. Навіліна), трох салдат (Я. Лютая, скасэр В. Настабурка, скасэр Р. Казырыцкі).

Памылковым уяўленца нам выбар п'есы для вучэбнай пастаноўкі. Твор А. Арбузава «Гады вандравання», які адказаў на падліцы наўзна, але ў той жа час па-даросламу сур'ёзнае пытанне: «Куды ідуць усе дні?», — адзін з узорных савецкай драматургіі, багаты падказкамі, хвалючымі складанымі вобразамі, падладзенымі са шматлікімі псіхалагічнымі нюансамі.

Самадзейныя калектывы не здолеў дабіцца (і ён не мог дабіцца прыцягненням узорнай майстэрства), каб п'еса прагучала шматлікава, з усімі яе падказкамі і нюансамі. Сумленна перадаючы тэкт, выканаўцы толькі абнавілі пачуцці, рэдка дэмаганічна паўнацэнна гучалі думка драматурга. У выніку цікавая п'еса на тэлеэкране адзінца распаўсюджанай.

Найправільна, на наш погляд, браць для вучэбнай работы «поўнаметражны» твор на дадзеным этапе выхавання калектыву. Куды большых поспехаў дамагліся б выканаўцы і рэжысёр у пастаноўцы аднаактываў «поўнаметражных» п'ес. Ёсць багата аднаактываў і ў сённяшняй беларускай драматургіі, і ў класіцы. І творчыя заданні паўстаюць б перад рэжысёрамі і выканаўцамі не менш складаныя і павучальныя, чым у гэтай рабоце. Аднак вынікі маглі б быць лепшымі.

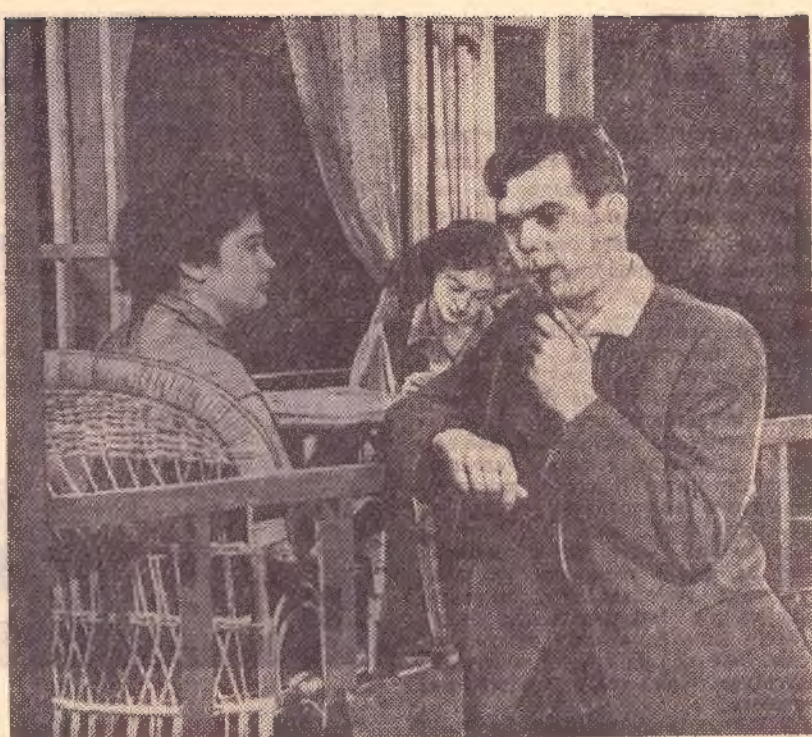
У прычыны траба вітаць ініцыятыву тэлеустандарту на стварэнне сваёй тэатральнай групы з лепшымі сіламі мастацкай самадзейнасці. Магчыма, гэтая група ў далейшым можа вырасіць у цікавы народны тэатр пры тэлеустандарте. Але паказаная работа — толькі першы крок у гэтай справе, толькі першая спроба, якая паказала цікавыя і слабыя бакі арганізацыі тэатральнай групы. Траба, відаць, больш старанна шукаць народныя таленты, якіх ёсць намяла, і працаваць з імі метадычна, не спяшаючыся, даваць ім павольна творчыя заданні.

У. БОЯКА.

Сцэна з тэлевізійнага спектакля па п'есе «Гады вандравання» А. Арбузава.

У ролях: Галіна — скартатра камсамольскай арганізацыі інструментальнага завада Т. Прывалава, Вольгі — бібліяграф Р. Яроміна, Лаўрухін — інжынер па тэхніцы беспрыктарнага завада Н. Агейчык.

Фота С. Чырвінкіна.

ЯКУБ БРАЙЦАЎ

ДА СТАГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ

У сям'янавай сям'і ў вёсцы Забалацкай былога Клімавіцкага павета Магілёўскай губерні 19 лютага 1861 г. нарадзіўся Якуб Раманавіч Брайцаў. Яго бацькі з усіх іх стараўся, каб яго найлепшым выхаваннем сына, дань яму адукацыю. У ройнай вёсцы хлопчык Якуб скончыў пачатковую школу. Пасля вучыўся ў Клімавіцкім павятовам вучылішчы.

Некаторы час пасля вучобы ён працаваў памочнікам пісара Забалацкага валаснога ўпраўлення, а ўдзяваў канторшчыкам цукровага завада на Украіне ў памешчыка Паранічкіна.

Калі Якубу споўнілася дваццаць год, ён едзе шукаць хітасця ў Маскву. У канторы вядомага ў той час купца-кветкава Ф. Новага ён хутка атрымаў пасаду бухгалтара. Аднакова Я. Брайцаў вывучае мастацкую літаратуру, часта наведвае Румянаўскую бібліятэку і піша аповесць «Багачы». У гэтым творы пісьменнік прапавідаваў аднадушнае жыццё сялян павятовай рэформы на Магілёўшчыне. Акадэмік Я. Карскі ў трэцім томе сваёй работы «Беларусы» адзначаў, што гэта таленавіта напісаная аповесць.

У аповесці «Наўдзяшчак Аніота» (1887), «Старая вёска» і іншых расказах пра быт і тыпы Клімавіцкіх. Наказваючы беспрысцяну цемру, несправядлівасць, галечу, пісьменнік ускладаў вялікую надзею на будучыню. Нібы дэвізам, атымі-

стычна, радасна, а вялікаму надзея гучаць апошнія радкі аповесці «Наўдзяшчак Аніота» — «Усё — за жыццё, і нічога — супраці».

У аповяданні «Юда» (1899), якое аўтар назваў псіхалагічным аповядам, мы ўжо знаходзім крытыку тагачаснага ладу, філасофскае разважанне аб рэчаіснасці.

У далейшым Я. Брайцаў бярэцца за адвакацкую працу, адначасова вывучае кветкаводства і нават адкрывае ў Маскве магазін па продажы кветак. Але на гандлёвай справе ён хутка праграў, стратіў усе матэрыяльныя сродкі, якіх збіраў з вялікімі цяжкасцямі. Зборнік яго аповяданняў, які ўжо быў набраны ў друкарні, праз гэта так і не ўбачыў свету.

Пасля дваццацігадовага пражывання ў Маскве Я. Брайцаў зноў вяртаецца ў родныя мясціны, бярэцца за сельскую гаспадарку, а пасля за адвакацкую працу па сям'янах сярняна.

У 1905 г. у часы рэвалюцыйных падзей у пісьменніку знаходзіць неадпаведную літаратуру, за што ён і трапіць пад нагляд паліцыі. У гэты час ім была напісана камедыя «Бада пытанне», у якой расказваецца пра падзеі ў глухой мясцовасці Беларусі.

Пра жыццё беларускай вёскі і мастацкае ў перыяд першай рускай рэвалюцыі напісан пісьменнікам вялікі роман «Сярод балот і лясоў» (1913—1916).

Пасля Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі Я. Брайцаў працуе ў павятовам Клімавіцкім выканавым, у дваццаці гадах быў членам калегіі аддзела сацыяльнай абароны, а пасля членам калегіі зямельнага аддзела. У 1925—1927 гг. ён працаваў выкладчыкам у Забалацкай школе сям'янах сярняна.

Якуб Раманавіч у гэты час не пакідае і літаратурнай працы, піша артыкулы ў «Крестьянскую газету», напісаў аповесць «Гаспадар» і шэраг вершаў. Ён быў членам Усерасійскага Саюза сялянскіх пісьменнікаў.

Якуб Брайцаў пачаў літаратурныя шуканні, калі беларуская мова была забаронена. Таму ён пісаў па-рускі. Але свае творы аўтар перапісваў беларускімі («Прыпук», «Завароха», «Спогляд», «Ланіт», «Страх», «Дробны», «Туга», «Жартаваць», «Спогляд», «Булбэ» і г. д.), беларускімі прыказкамі і прымаўкамі.

Памёр пісьменнік 2 сакавіка 1931 г. у Забалацкай балыніцы і пахаваны на маспавых могілках.

Рукапісы пісьменніка знаходзіцца ў яго сына Васіля Якубіча Брайцава, маскоўскага прафесара.

Варта, каб спадчына Якуба Брайцава зацікавіла нашы літаратурна-знаўчыя, а Цэнтральны архіў БССР набыў рукапісы пісьменніка і даў магчымасць вывучаць іх нашым вучоным і пісьменнікам.

С. КОЯДАНАЎСКІ.

3 мастацкай фотавыстаўкі

Лабарантка.

Фота А. Дагілава.

СУЧАСНАСЦЬ І ГІСТОРЫЯ

Шчыра прызнаем: мы даўно чакалі сёлётай сустрэчы з коласавымі, мастацтва якіх заслужана прызнана шырокімі коламі гледачоў.

Каму не вядома слава тэатра-першаадкрывальніка нацыянальных талентаў у драматургіі, выхавальніка маладых акцёраў, тэатра крылатай і вострай рэжысёрскай думкі і знітаванага творчага ансамбля. Кожны сезон звычайна пацвярджае становішча рэпутацыі калектыву, прыносіць новыя эстэтычныя адасці яго скарбы і прыхільнікам. Аднак нельга сказаць, што адзін з талентаў коласавых, без высокага напружання творчай энергіі і дапытлівых пошукаў, і што заўсёды пошукі калектыву канчаюцца беспрысцяну перамогай. Бываюць у тэатра сапраўдныя ўзлёты, але не мінае яго і горны няздзейснены задум.

І на гэты раз мы пераканаліся, што тэатр не спыніў пошукаў, асабліва на ўважлівым рэжысёрскай і акцёрскай майстэрства, хоць рэпертуар яго бездакорны.

Здабыткі і страты

Можна і не варта было такому саліднаму тэатру траціць эмацыянальны запал на прамёрна «лёгкае» па думцы і сентыментальную па настрою лірычную камедыю «Заводскія хлопцы». Нават і ў гэтым жанры можна было знайсці больш значны творчы аб'ект для савецкай моладзі, яе жыццёвых ізаляцыі і пачуццяў. Але здыраецца, што, паклаўшы ў аснову спектакля неаднадушнае або спрэчнае п'есу (што ўвогуле непажадана), творчы калектыв сваім талентам і майстэрствам выразна акцэнтаваў становае ў ёй і гэтым змяніае асновае аб'екта і слабее.

Спектакль коласавы (рэжысёр Ю. Собалеў, мастак Н. Іванова) больш шырока эмацыянальна дынамічна, глыбейшы па думцы, чым п'еса. Многасе неаднадушнае, неадпаведна і няўдала раскрытае ў п'есе, да поўнага багата мастацкім ўвукленнем, нахвешнем і эстэтычным густам рэжысёраў і акцёраў.

Перш-наперш варта сказаць пра творца актыўнага рэжысёра і яе вобразнае бачанне спектакля. Мы тут зноў адчулі жыццёвыя крылатыя думкі Макоўскага аб тым, што тэатр ёсць мастацтва, якое адлюстроўвае, а павелічальнае шкло.

Рэжысёр быў рэзны, Аб'ём, якая запалена нуднымі схемамі і штатнымі, застарэлымі нежыццёвымі традыцыямі, аднойчы вельмі прама сказаў Г. Таўстанюга: «Сутраўкіца спад нае такіх, рэжысёраў, якія аўдэлююць, раманізм нашых дзён сродкамі вонкавай рытарычнасці, суровую праўду нашых жыццяў-сродкамі французскай меладрамы кінца мінулага стагоддзя, а хараство нашых дзён — сродкамі дэкадэнскага стылізавання старажытнасці мастацкай «сміра мастацтва».

Малады рэжысёр і мастак тэатра ў адгозе з плённымі рэалістычнымі традыцыямі коласавы сталі на ішчы, больш пэўны шлях.

У зроквым вобразе спектакля многа павятра, сонца, цёплых, жыццёвых фарб. Гэта адпавядае яго агульнаму агульнаму настрою і прымакамедыям, тэмпа-рытму. Рэжысёр падружыў меладраму і, стылізуючы экзотыку, які ёсць у п'есе, прыглушыў настолькі, колькі гэта дазваляў літаратурны тэкт.

На першым плане ў спектаклі ішчы, больш мажорныя акцынты — светлая, аптымістычная лірыка, цёплы гумар, шпандорскі і шырыя палымых іонах сэрца. Яны не траціць любові да жыцця і адчуваюць вялікую сілу калектыву нават у складаных акалічэннях, калі хлопцы, апынуўшыся на бачных локках. Добра прагучала ў спектаклі тэма высякароднасці і гуманісці прафесіі савецкага вярца, перамогі смеласці і надзвычайна ў меланхію над косіацы і абывакоўска.

У сюжэтным «троххутку» Мішы (Ф. Марычэвіч), Вані (О. Лапо) і Шуры (Г. Маркіна) тэма рэзнасці адступіла на другі план перад глабальнай тэмай самаадданнага сабродства і сапраўднага, шчырага кахання.

У спектаклі цікава не столькі няўдалае мінулае і калючы характар Вані, колькі яго адвага і вернасць сваім пачуццям, пераахаванне героя пад іх уплывам. Імяны ў гэтым становіцца асабліва вобразна, стварэння О. Лапо. Заслугувае прызнання цёпла інтанацыя сабродства і адданасці маладзёжкам калектыву, якая афарбоўвае псіхалагічны партрэт герояў Г. Маркіна і робіць яе прывабнай. Ёсць і ішчыя творчыя ўдзельніцы ў выкананні ролей маладых герояў. У такім жа плане паказу высякароднай савецкай маралі і гуманісці сыграны сцэны ў хірургічнай клініцы больш сталымі майстрамі.

М. Звездачотавым (Крупнін) і Л. Мацісвай (Анісва).

Вельмі добра, што тэатр імкнуўся тыпізаваць лепшыя рысы савецкіх людзей, паказаць іх праз мастацкае «павелічальнае шкло», пазбягаць герою тэатра меладраматызму і ружовай сентыментальнасці.

І ўсё ж спектакль не зусім задавоўваў патрабавальнага савецкага гледача банальнасцю многіх старонак літаратурнага тэксту п'есы, адсутнасцю дастаткова глыбокіх і разнастайных характараў, неарыгінальнасцю канфіліктаў. Нямога дадзена аўтарам п'есы акцёрам для таго, каб прайшла проста добрая юнак і дзяўчат номуга і імяна заводскіх хлопцаў. Назва п'есы больш гучыць як мянушка, чым як істотны элемент псіхалагічнага партрэта моладзі, бо ціхкіх сур'ёзных падзей з героямі ў працэсе вытворчасці не адбываецца.

Герой і калектыв

Сапраўднае мастацтва не сумішчальна са спектаклямі-блэнтамі, спектаклямі-копіямі, вяржачамі ўжо вядомых сцэнічных твораў. Кожны сталы тэатр самастойна, па-свойму прачытае драму, знаходзіць у ёй думку, асабліва блізка яго калектыву.

«Востраў Афрыдыты» ў коласавы не падобны па сцэнавым вырашэнню да шырокага спектакля-клубаў. У спектаклі выніавае-выніавае мастацкае аблічча, свае псіхалагічныя інтанацыі. У сувязі з гэтым спектаклем і яго рэжысёраў варта прыгадаць размову на старонках усеагульнага друку аб тым, што з'яўляецца тыповым для сучаснага савецкага тэатра — спектакль аднаго галоўнага героя, аснова «аказанні» ансамбля, або сцэнічны тэатр, дзе актыва і роўна дзейнічае ўвесь творчы калектыв.

Нам здаецца больш прынцыповай пазіцыя рэжысёраў, якія дамагаюцца драматызму сучаснага спектакля на аснове ўсяго кантэксту п'есы, дзейснай творчай думкі ўсіх аўтараў. Вядома, што ў найбольш таленавітых спектаклях сучаснага тэатра хвалюе ўвесь ансамбль, а не толькі цэнтральны герой. Спектакль мае поспех, калі драматычны перажыванні выказаны не толькі самім героем, але знаходзіцца адлюстраванне таксама ў думках і паводках іншых дзеючых асоб. Спектакль «Востраў Афрыдыты» (рэжысёр Ю. Собалеў, мастак А. Грыгар'ян) належыць да такіх сцэнічных твораў, дзе выразаючы калектывныя акцёры талас. Гэта, зразумела, не выключае і яркіх індывідуальных улад.

Галоўныя, што вадзіць у спектаклі, — выніавае п'еса і багаты тэмпа-рытм, востра антыкаліянальнае, кіраванасць. Адчуваецца сутнасць ідэй і эмоцый сцэнічнага твора сур'ёзным міжнародным падаем, які ў нашым дзеі адбываюцца ў Конга, Лаосе, на Кубе і ў іншых краінах, дзе народ узяў свой гнёў супраць каланіялістаў. Спектакль па ўсёму настраю не абмежаваны барацьбой кіпрэстаў супраць жорсткага англійскага імперыялізму.

Тэатр не столькі паглыбіўся ў асабістае перажыванне глабальнага героя, яе душэўную драму страціў з'яваць сым, колькі аддаў рэспубліку ўвесь герой: раскіданы сучаснага грамадскага гучання ідэй і вобразам.

Імя і разам з ім вобраз Кірылу ад такога сцэнічнага вырашэння не страціў псіхалагічна пераканальнасці і мастацкай выразнасці. У чым своеасаблівае вобраз, а якім нас пазнаёміла М. Балінская? Мы бачым яе ў асабістым акцэнта на тым, што многія праблемы, якія хвалююць палымую кіпрэтку, не грамадскія і асабістыя ізаля могуць быць здысены толькі ў арганічнай еднасці герояў з народам, у тым, што дзеянні, думкі і эмоцы адлюстраваны імёны і історыю ўсяго народа. І хоць Кірылу часта хвалююча гаворыць пра абывакоў і сэрца маці, мы, аднак, разумеем, што гэтай М. Балінскай не толькі маці свайго сына-рэвалюцыянера. Яе клопат больш вялікі і аддадзены лёсу ўсіх.

Пісьмы ў рэдакцыю

Пакуты пакупніка

Часта бывае так, што пэўны часопіс не выніавае, але з яго зместам знаёміцца ў бібліятэцы. Разгортваючы часопіс — вельмі зацікавіў чабе маці трымаў, і хацелася б набыць гэты нумар.

Аднак тэае пошукі дарэмна, бо нідзе не купіш свежы нумар часопіса. Так было са мною і на гэты раз. Дзе я ні пятаў 12 нумар часопіса «Бярозка», усюды атрымліваў адмоўны адказ: ў Абуцкім паштовым аддзяленні, і ў Крупскім «Саюздруку», і ў равінным газетным кіёску.

На самай справе, нельга ж выпісаць усіх выданняў, нават калі ты — актыўны чытач. І тут на дапамогу павінны прыйсці кіёскі «Саюздруку». Трэба ведаць такі парадок, каб у

прыгнечаных юнакоў і дзяўчат Кірылу. У гэтым, як слухна акцэнтае артыстка, Ламбрэні знаходзіць душэўныя сілы для таго, каб мужна перанесці жалівае сямейную трагедыю — смерць любімага сына. Такая «лэйт-тэма», асноўнае «эзерэ» вобраза М. Балінскай.

Гэты вобраз у кожным тэатры, у тым ліку і ў коласавым, дзе падстава для размовы аб вытоках сапраўднага акцёрскага майстэрства. Артыстка М. Балінская ў вобразе Кірылу аддае выключную ўвагу сцэнічнай выразнасці слова-думкі, слова-эмоцыі. Аднак яна разумее, што дзейнасць слова не будзе поўнай безмястоўных паву і падтэсту. Артыстка раскрывае падтэст з дапамогай мелодыі галасавых інтанацый, пластыкі і ўсім рытмам жыцця герояў на сцэне. Выразнасць слова арганічна з'яўляецца з ішчынымі дзеяннямі артысткі ў ролі. У гэтым сцэназе, а не ў прамёрна застываючых палачы гучу, руху і жэстаў М. Балінскай дасягае тыпізацыі сцэнічнага характара.

Нельга было б успрыняць усю глыбіню драматычных перажыванняў кіпрэцкі, калі б артыстка не валодала «фунтарным маналагам» і не разумела прыроды тэмпераменту героя. У вобразе Ламбрэні М. Балінскай мы выраза адчулі душу героя, стыль яе мыслення і рытм жыцця, напружанне і цёплы погляд вачэй, радасную і сумную ўсёму высокую наваднату і змагары.

З такой жа душэўнай шчырасцю мыка і п'еса сыграная роля Вікі А. Мельніковай. Нам думалася, што гэта другі па значнасці вобраз у спектаклі. І гэты вобраз дадзены не ў стацыі, а ў руху, у развіцці і канчатковым стаўленні. Калісці Ул. Неймроўч-Данічча гаварыў, што гладыа хоча сам у тэатры ўдзельнічаць, распавядаў, вобраз і калі гэтай творчай патрэбы артыст яго пазбавіла, глядач становіцца пасіўным. Магера жыцця А. Мельніковай у вобразе выніавае неабходнасць думка пра героя, пра яе сучасны лёс і будучыню. Артыстка паступова знаёміць нас з душэўным ішчыняма дзіўным, для якой юнак Дэві — увасабленне светлага і пулоўнага ў жыцці. Для яго Вікі гатовая на самахваранасць. Сціпласці і лягяднасці спалучаюцца ў сцэнічным характары дзіўным з загартаванай воляй і рашучасцю ў абароне жыццёвых ізаляў. Гэта простая маладая жанчына, але з надзвычай чуткай і высякароднай натурой. І ніхто не здолеў прымусіць Віку абачыць з таго шляху, на які яе кіла сумленне і гараче пачуцці. Такі прыявыны вобраз складаецца ў сямейнае гледача на працы спектакля.

Хоць мы і не прыхільнікі строгата амплуа, аднак нельга пры размеркаванні ролей не ўлічваць магчымасці артыста. Вытавае артыстка Я. Глебускай нібы занадта трывае на ролю ледзі Патэраса. Ледзі — халодная і абывакоўка, ганарлівая англійская арыстакратка. Гэта павінна знайсці належнае адлюстраванне не толькі ў псіхалагічным партрэце героя, але і ў галасавых інтанацыях, у манеры гаворкі, рухах, жэстах і паставе Патэраса. Але такога павы вобраз не ўласцівы творчому тэмпераменту Я. Глебускай, і яна спрашчэла яго, сыграла ў неарганічнай ролі танальнасці, чым і нанесла страту глыбіні псіхалагічнай і сацыяльнай канфілікту, які разгортаецца паміж дзеючымі маці.

Спектакль ў асноўных рысах ансамблем. Гэтым спрыяюць сардэчнасць і суровая засяроджанасць Тафіліса (Я. Буракоў), псіхалагічная выразнасць характараў Дэві (Я. Шабан), сатырычная застыванасць сцэнічных партрэтаў Кат (Л. Мацісва), Макля (А. Трус), Ральфа (С. Казлоў) і іншых вобразам.

Почырк рэжысёра

Рэпертуар коласавы ў асноўным наадзены, сучасны. У гэтым глабальна прычына прыхільнасці да іх гледача. Аднак тэатр часам ставіць творы і пра мінулае беларускага народа, пра яго барацьбу з ворагамі. У спектаклі на 4-й стар.

Пісьмы ў рэдакцыю

Пакуты пакупніка

Часта бывае так, што пэўны часопіс не выніавае, але з яго зместам знаёміцца ў бібліятэцы. Разгортваючы часопіс — вельмі зацікавіў чабе маці трымаў, і хацелася б набыць гэты нумар.

Аднак тэае пошукі дарэмна, бо нідзе не купіш свежы нумар часопіса. Так было са мною і на гэты раз. Дзе я ні пятаў 12 нумар часопіса «Бярозка», усюды атрымліваў адмоўны адказ: ў Абуцкім паштовым аддзяленні, і ў Крупскім «Саюздруку», і ў равінным газетным кіёску.

На самай справе, нельга ж выпісаць усіх выданняў, нават калі ты — актыўны чытач. І тут на дапамогу павінны прыйсці кіёскі «Саюздруку». Трэба ведаць такі парадок, каб у

прыгнечаных юнакоў і дзяўчат Кірылу. У гэтым, як слухна акцэнтае артыстка, Ламбрэні знаходзіць душэўныя сілы для таго, каб мужна перанесці жалівае сямейную трагедыю — смерць любімага сына. Такая «лэйт-тэма», асноўнае «эзерэ» вобраза М. Балінскай.

Гэты вобраз у кожным тэатры, у тым ліку і ў коласавым, дзе падстава для размовы аб вытоках сапраўднага акцёрскага майстэрства. Артыстка М. Балінская ў вобразе Кірылу аддае выключную ўвагу сцэнічнай выразнасці слова-думкі, слова-эмоцыі. Аднак яна разумее, што дзейнасць слова не будзе поўнай безмястоўных паву і падтэсту. Артыстка раскрывае падтэст з дапамогай мелодыі галасавых інтанацый, пластыкі і ўсім рытмам жыцця герояў на сцэне. Выразнасць слова арганічна з'яўляецца з ішчынымі дзеяннямі артысткі ў ролі. У гэтым сцэназе, а не ў прамёрна застываючых палачы гучу, руху і жэстаў М. Балінскай дасягае тыпізацыі сцэнічнага характара.

Нельга было б успрыняць усю глыбіню драматычных перажыванняў кіпрэцкі, калі б арты

ЗВЫЧАЙНАЯ ЛЕГЕНДА

Раман маскоўскага пісьменніка Д. Юфэрава «Звычайная легенда», выпушчаны выдаўца Ваяным выдавецтвам Міністэрства абароны Саюза ССР, прысвечаны тэме антыфашыскага падполля ў заходніх беларусіях у дні Вялікай Айчыннай вайны. Усё ў гэтай кнізе звычайна і незвычайна. Няма тут вышпёржана-раздэдкаў, якія раздуваюць па варажых тылах і легка абдурачваюць тэстаўнікаў, прабіраючы ў фансіішкі штабы і змяняюць ход падзей.

Герой Д. Юфэрава — прастыя савецкія людзі — токар, шафёр, студэнт, настаўнік, хатняя гаспадыня, на якіх абрушвалі першыя ўдары гітлераўскай вайскай машыны. Месца дзеяння — нічым асвоены не быў, звычайны гарадок на беразе Буга. Змагаюцца з акупантамі беларусы, паліцыя, рускія.

Аўтар кнігі ўважліва прасачыў за тым, што адбылося ў гарадку на працягу вайны. Пра гэтыя дні не скажам, што яны карэным чынам пераінтэлігентна абстаюць нават у сваім абмежаваным раёне. Адбылася толькі адна падзея: аднавіў сваю дзейнасць разгромлены ворагам гарадскі камітэт партыі, а'явіліся новыя падпольныя ўкты, у барацьбу ўключыліся дзесяткі новых людзей.

Адзін горад Збroyск, ізаляваны ад усёй краіны, быў бы асуджаны прысуду ахвяры без пэўнай надзеі, што людзі гінуць не толькі дзеля таго, каб змялі яшчэ больш набранных крывёй і слязямі. Але прыгнаныя беларускі горад быў не адзін. Зусім блізка, за Бугам, дзейнічалі партызаны. Патайнікі суседзі ішлі ў Збroyск пасланым падпольнага аблома партыі, каб каардынаваць дзеянні масовых партызанскіх такіх-мі ж дзейнічалі бліжэй і далей суседзі. Сюды, у Збroyск, пасылалі сваіх людзей партызанскія адрознічкі польскай Арміі Людовай і адсюль яны вярталіся не па пустымі рукамі. Ажыўша, напавушы новым месцам нараджаны яшчэ ў мінулыя перыяды сумеснай барацьбы беларусы і паліцыя з прыгнатымі баям заклік: За нашу і вашу свабоду!

Васымі дзямі, апісаным у раманах, напіраннічалі амаль тры гады імяціны, напружаныя, поўныя драматызму барацьбы савецкіх партызан з гітлераўскімі захопнікамі. У Збroyскіх актывістах дзейнічала партыянае падполле, якое мела поўныя кантакты з беларускімі і польскімі партызанамі. Абстаноўка рэзка пагоршылася, калі масовыя партызанскія адрознічкі ўлучыліся ў барацьбу з ворагамі, а з іх аддзяліліся ад горада. У гэты ж час з дапамогай правакатараў тэстаўнікаў удалося выявіць асцярожны падпольныя ўкты камуністаў і арыштоўваць найбольш актывічных дзеячоў супрацівлення. Усё, здавалася, страчана, і вораг можа адчуваць сябе спакойна ў прышчэпленым, тэрызаваным гарадку. Вось з гэтага часу і пачынаецца апавяданне аб вясмы дзямі, на працягу якіх падполле нібы паўстае з мёртвых, абрастае новымі людзьмі, затымае цяжкія раны і з яшчэ большай сілай уступае ў барацьбу.

Канспірацыя мае свае законы. Яна вымагае ад людзей вялікай асцярожнасці, сабранасці, здольнасці прадабчы загалава свайму нечаканым захваці ворага, умешна змажвацца ад ішчэбоды, ад вастраўнага прыёму, спадку, метаду барацьбы, выхадзіць усё новым змагаром і смела абараняцца на іх. Усё гэтыя якасці ўласцівы Андрэю Каванічавічу і ён, прадстаўнік падпольнага аблома партыі, не ўпускае ні адной матэ-

Навіны мастацтва

Споўнялася 148 год з дня нараджэння выдатнага рускага кампазітара А. Даргаміжскага. У гонар гэтай даты мінская гарадская нотная бібліятэка і кінатэатр «Перамога» наладзілі лекцыю-канцэрт. Аб жыцці і творчасці кампазітара кінатэатрам раскажа музыкантаўца М. Жукавіч. Арытысты В. Гур'ёў, В. Дуброўская, Э. Якубовіч выканалі ары і оперы Даргаміжскага «Русалка», романсы і песні кампазітара.

У Мінску і Віцебску адбыліся канцэрты салісты Кіеўскай дзяржаўнай філармоніі, заслужаных арытыстаў УССР Г. Сухарукавай. Украінская спявачка выканала творы украінскіх, рускіх, і зарубіжных аўтараў.

Слова кампазітараў БССР наладзілі для слухачоў універсітэта культуры гарадскога пасёлка Целяханы Брэсцкай вобласці лекцыю-канцэрт.

Аб развіцці сучаснай беларускай музыкі, аб творчасці беларускіх кампазітараў, раскажа музыкантаўца І. Ніснечыч.

Прысутныя вельмі гасцінна сустракалі кампазітара Г. Вагнера, які выканаў урыўкі са свайго балету «Паданная нявеста». Шэраг папулярных песняў Вагнера «Камсамольская», «Ціхі вечар», «Памінула лета», «Вячэрні вальс», «Калыханка» — выканалі саліст Беларускага радыё і тэлебачання В. Прышчэпавіч і арытыст Ю. Матраеў.

ПЕРАМОЖЦАМ — ГОНАР

За поспехі ў сацыялістычным спорце і ў сацыялістычным выхаванні на кінабюлетэнаў на асабістасці ў чэцвёртым квартале 1960 г. Міністэрства культуры БССР і прэзідыум рэспубліканскага Камітэта прафсаюза работнікаў культуры прысудзілі пераможцаў Чырвонай сістэмы першую трыоўную прэмію «Беларуская кінатэатр» (дырэктар А. Максіма), другую — магільскаму кінатэатру «Чырвоная зорка» (дырэктар М. Рыжанскі), трэцюю — кінатэатру «І-е Мія» у г. Брэсце (дырэктар Л. Міяленка).

Адзначана добрая работа мінскіх кінатэатраў «Зорка», «Цэнтральны», «Мір», паліцкага кінатэатра «Радзіма».

«Літаратура і мастацтва» — орган Міністэрства культуры і праваўна Саюза пісатэляў БССР, Мінск.

чымасці лішні раз напамініць камуністам Збroyска, што канспіратар — не звычайны, не самотнік, а настаўнік, дараліч, арганізатар людзей, актывіст змагар, які шукае сустрачы з ворагам, каб першым нанесці ўдар. Шкама, што Андрэй Каванічавіч не прыміўна ставіцца нават да самага слова «падпольны» і называе сваіх таварышаў байцамі.

Каванічавіч, каб легалізавацца і займець магчымасць эфектыўна дапамагаш таварышам па сумеснай барацьбе, выбірае для сабе складаную і рызыкавую ролю. Ён выдае сябе за вядомага буржуазнага нацыяналіста Рамана Крчуну, які некалі дапамагаў Барысу Савінаву, меў заслугу перад пісцудчыкамі, захапляўся германскім духам, пісаў тэатрычныя опусы аб адсутнасці міжы паліж абаром і алом. Такі беларускі нацызм Крчуну сапраўды туляўся ў суседнім гарадзе, пакуль не трапіў у рукі партызан з чамадама сваіх зараднічкіх артыкулаў і рукапісаў. І вось цяпер Каванічавіч, маючы пры сабе дакументы Крчуну, яго нацызмаўскі багач і яго рэзугацыю, адкрэпа прымадае ў Збroyск і пачынае жыць даўным жыццём: для гэтага стаўляў ён узяты вораг камунізма, для партызанскага падполля — рэзугацыю і правабачнага арганізатара ішоў сін супрацівлення. Усё калізі, раман, які і маўля канфіліты ў рамане так ішчы званыя з гэтым чалавекам. Па гэтым заданым падбярэцца арытыст прывулач для радэска-раздэдкаў Табурына, правабачнага нацызмаўскага явак, звызаюцца сувязі з людзьмі, якія гата да барацьбы, але часам не ведаюць з чаго пачынацца.

Надзвычай добра перададзены ў раманах настроі савецкіх людзей ў акупаваным гарадку. Вось гітлераўскія сатгалі з розных канцоў горада чалавек сто пачынае дзесяць жыхароў, далі ім кіркі і рыдлёўкі і загалілі расчышчаць завалы. Людзі былі розныя, але іх збілі агульным лёс. Агульным пратэст, агульнае закліканне ў тым, каб ніхто не дастаўляў пад варажы ўдар. Старая, хворая полька Яніна Бахан і можа працаваць, яшчэ адзін узмах рыдлёўкі — і яна ўпадзе. Побач працавала высокая неперытвая жанчына немалодкага веку, з пахмурым і абвешаным тварам. І яна, гэтая на выгляд заласная жанчына, першай падбагае да Яніны Бахан і прапануе ёй адпачыць. А каб эсэсэўцы нічога не заўважылі, старую польку заклікалі адна малодка, што была тут ж. Старую польку настаўнік-партызан Вуайніч, якога партызаны паралі ўзяць сябе абавязкі перакладчыцы ў савітарскай школе, якая складалася з ваеннапаліцкіх, робіць спробу, прабу, нудзілаў, звызаўца ад працы найбольш слабых людзей. Яніна Бахан аглядае людзей.

Яна знаёміцца з добрымі, спадатлівымі жанчынамі, якія вырваліся з іх. Марына Багушэвіч да вайны была майстрам на мэбэльнай фабрыцы, Ксенія Гудкова — прыбіральшчыца ў афіцэрскай кватэры.

афіцэрскай кватэры. Пры аблаве немцы захапілі і загалілі разам з усімі на расчыстку вуліц і маладоў разведчыцу Зосю, якая выконвала ў гарадзе сур'ёзнае заданне польскіх партызан. І зусім незнаёма дзяўчыне работніца Марына Багушэвіч дапамагае разведчыцы ўдала шукаць фашыстаў пры правярцы дакументаў пасля заканчэння работы. Зроблен першы крок, за ім будзе другі, трэці. Праз Яніну Бахан, якая дапамагала Каванічавічу і яго людзям, падпольныя пераходзілі на вострыя вуліцы і з рускай жанчынай Ксёй Гудковай. Так сыходзіла шляхі розных людзей і ў Каванічавіча з'яўляюцца новыя памочнікі.

Фашысты імкнуліся ледзь не ў кожным кватэрае займаць свайго дзяўчыну «кратэа», насаджыць сваю асцяжы на ўсіх асцяжых антыфашыскага супрацівлення. Наперабываць такую колькасць «кратэаў» гэта не здалося па зусім зразумелым прычынам, бо дзе ж знайдуцца ў савецкім гарадзе столькі падонкаў? Але ўсё чалавечы шлах, усе адкілы былі падаронкі, улічаны і паставлены на службу фашызму. Беларуская нацызмаў знайшлася месца побач з нацыяналістам польскіх, «кратэа»-Ізаэлагам далі магчымасць лізаць акупанці пад разам з «кратэа»-партызанамі, з той толькі розніцай, што адным даручалася атручваць чалавечую душу, а другім — разлучаць непакорную душу з целам. Аляксей паміж акупантамі і нацызмаўскімі прадуміліхжаў і такі падзел прашы.

Былі і значна больш замаскаваныя сувязі. Польскія нацыяналісты, якія арыентаваліся на эміграцыйны ўрад у Лондане, ставілі на чале так званай Арміі Краёвай, усяляк перашкаджаў сапраўдным партызанам у іх барацьбе за поўны разгром акупантаў, па-дзяржніцку ставіліся да нацызмаў з антыфашысцкай Арміі Людовай. Агенты і эмісары Арміі Краёвай ішлі на службу ў гэтага, жандаларны, паліцыйна ўстаноў зусім не для падрыўной работы, а для сумесных дзеянняў. У Збroyскіх такіх «дзяўчынак» быў жандаларскі афіцэр, правакатар і кат Раговец. Яму не трэба было тапіца ад гэтагаўскай чыноў, якія добра ведалі, што эмісары лонданскага эміграцыйнага ўрада, змагаючыся за аднаўленне старой дэмакратычна-капіталістычнай Польшчы, гатовы выдасці з галавой усіх, хто астойва сапраўдныя, карэныя Інтэрнацыяналы карода. Калі гаварыць манавіта пра Раговец, то ў гэтым міротніку наогул не было ніякіх прычынаў: то да дрэжы заплоціць, то і лепшы гаспадар. Ён служыў фашызму, точыў душы вялікую крваўду, што тагока таленавітага майстра правакатый недастаткова ўзвышаюць, нават выскожа чына не даюць. А Раговец у гэтым дэмакратычным арытысцэ, Усё гэта ён спадзяецца атрымаць. Неазрумае толькі, чаму польскія

спыніўся на прыкладзе. Сымон П. Саргеевіч — складаны псіхалагічны тып старога селяніна, які напактаўся за свой век і, можа, не бачыў ніводнага светлага дня ў гэтым жыцці. Як чорная хмара вісілі над ім цэпра неспыненнасці і панскі бязд. А цяпер чалавек зноў трапіў у бяду. Паскія паслугі збавіцца апаганіш, адзіную яго рашае — дачку, прыгучую Марыну (Л. Кушніч). Усё гэта мы адчуваем у яго цяжкім хадзе, у пакутлівым роздуме. І разам з тым Сымон Саргеевіч — інструмент раманісты, які не страціў веры ў чалавечы сумленне, у чыстыню душывіш імкненняў людзей. Не зважаючы на сталы ўзрост, Сымон яшчэ захаваў чыстыню сэрца і нават наўнасць. Такая трактоўка ролі — марная выдумка рэжысёра і талентавіта акцёра, а шырая і дакладная праўда своеасаблівага характара.

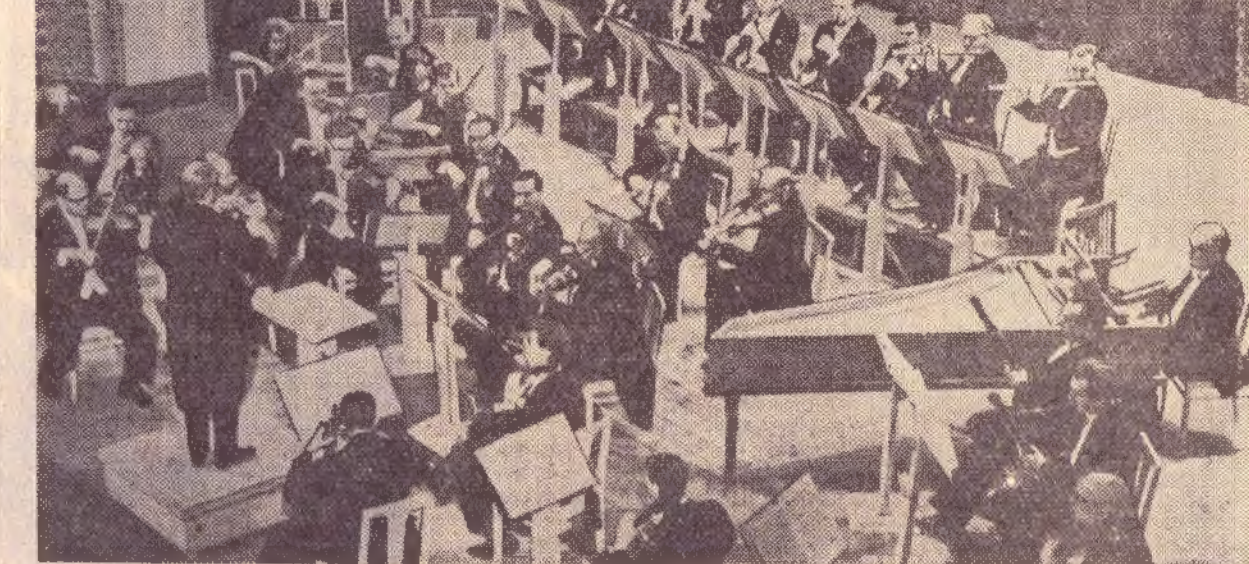
А «Каванічавіч-вяселуха» З. Канапель? Гэта ўлада Яніна Бахан з зморшчынкамі на стомленым твары, хоць яна жанчына яшчэ не вельмі вялікая веку. Але Яніна Бахан паставіла ад першых і сыходзіла больш ў сэрцы. Яе збroy ў барацьбе за жыццё ў чаканні сына-песня радасія і тужыліва, светлая і такая, што нібы агнём паліць. І верш, што гэтая жанчына, загвараная ў пакутах, не сарне спіны перад «вясняна-мужычым» юрліўкам і захавае чалавечую годнасць, чаго б гэта ёй ні каштавала.

Горкі і цяжкі гумар пакалення на вайне адзінства саўдаты Тамаша (М. Звездачоты). Але і ў ім пелілі налад на лепшы час. І за адсутнасцю больш матэрыяльнай збавіцца ён вострым слухам і кішым назвае чорнаму гругану.

Цудоўны сыманіч партызан пачынае сыходзіць ансамбль. У адным вывадку ён складаецца з арытыстаў, якіх іграюць у адной строга акрэсленай манеры. Аднак пры такой акалічнасці, успрымаючы пэўны калектыўны вобраз спектакля, не заўсёды выразна пазнаць індывідуальны твар герояў. Агульнае не заўсёды дакладна і глыбока раскрысвае праз індывідуальнае. Ансамбль, якога дапамагае Ю. Шарбакоў (яго гэта памятае і па яго мінулыя спектаклі «Бітва ў дарозе», «Наваліцца будзе» і «Іркуціны гісторыі») — гэта мастацкае з'яднанне якіх індывідуальнасцей, дзе гранічныя раскрысці таленту кожнага акцёра ў ролі накіравана не на «канцэрты» — сонлівае гучанне яго. З арых характараў складзецца «многоактоўны» спектакль, але з адзінай тэмай і агульным выразным мастацкім стылем.

У «Лявоніх» амаль усе вобразы характараў (за рэжым выключэннем) і разам з тым якім літвіна ў адным ансамблі рамантычнага спектакля. У становішчы вобраз псіхалагічна канкрэтнасць янаеца з рамантычнай прыўжатысцю, а ў адзінах — бытавая праўда характары арганічна спалучаецца з элементамі сатыры і гротэска.

Спыніўся на прыкладзе. Сымон П. Саргеевіч — складаны псіхалагічны тып старога селяніна, які напактаўся за свой век і, можа, не бачыў ніводнага светлага дня ў гэтым жыцці. Як чорная хмара вісілі над ім цэпра неспыненнасці і панскі бязд. А цяпер чалавек зноў трапіў у бяду. Паскія паслугі збавіцца апаганіш, адзіную яго рашае — дачку, прыгучую Марыну (Л. Кушніч). Усё гэта мы адчуваем у яго цяжкім хадзе, у пакутлівым роздуме. І разам з тым Сымон Саргеевіч — інструмент раманісты, які не страціў веры ў чалавечы сумленне, у чыстыню душывіш імкненняў людзей. Не зважаючы на сталы ўзрост, Сымон яшчэ захаваў чыстыню сэрца і нават наўнасць. Такая трактоўка ролі — марная выдумка рэжысёра і талентавіта акцёра, а шырая і дакладная праўда своеасаблівага характара.

Актывісткі Беларускай драмы ў ролі «Лявоніх».

Музыканты з Кельна

Аўтар гэтых радкоў даваўся яна даўна чужы ігру вядомага Маскоўскага радкае адчуванне змен рытмічнай будовы твора, тэмпаў. Дырыжор і арытыст выдатна ўмеюць ствараць ледзьве чутнае пінісімо і градыёнае для такога складу інструментаў фарцісімо. Групу музыкантаў і асобныя салісты арытыста з выключнай чутнасцю «падолююцца» адзін у аднаго тэм, якіх гунаць у творы, ствараюць выдатны пэўнагучны фон, калі трэба падкрэсліць тэмбральныя фарбы або віртуозна кадыцяць аднаго з інструментаў. З такім жа майстэрствам акупанце арытыст пад кіраўніцтвам Ф. Лайтнера салістам.

У канцэрце Кельнскай арытыста пазнаёміў мінчан з творчасцю Ігана Хрысціяна Баха (сына геніяльнага І. С. Баха), К. Стаміца, Г. Ф. Тэлемана, І. А. Хасэ, Г. Ф. Гендэля. З творцаў кампазітараў ішчы школ была выканана арыя Італьянскага кампазітара Л. Леа.

Сымонія мі мажор І. Х. Баха напісана для падпольнага складу арытыста. Тры не часткі вызначаюцца светлым адчуваннем рэаісасці. Але твор аднастайны па аформе, чаго не здалоў перамагчы арытыст нават сваім выдатным выкананнем. Больш яркі твор «Сымонія-канцэрт» К. Стаміца для скрыпкі, альты і арытыста Трэба адзначыць ігу салістаў Ульрыху Грэлінга і Ульрыху Коха, цудоўнае гучанне вальсера у другой частцы твора (раманс).

Вельмі цікавы, пэтычны твор — так званая «Музыка на вадзе» (уверцюра Г. Ф. Тэлемана). Гэтая уверцюра складаецца з дзесяці частак — старажытных танцаў, кожны з якіх мае праграмны змест у характары традыцыйных феерій XVIII ст. (напрыклад, «Захаваны Нептун», «Жартаўлівы Трытон», «Прыгучыя Тэіцы і ішчы назвы частак). З бласкам арытыст выканаў увесь твор, прычым найбольшае ўражанне пакінуў «Пур» («Прыгучыя Тэіцы»), «Жыг» («Прыліў і адліў»).

Добра была выканана арытыстам Уверцюра і балетная музыка з оперы «Альціна» Г. Ф. Гендэля, асвабіла часткі «Мюзэт» і «Інтэрмец» («Тамбурыны»). Нольга не пазнаваць і саліста Рут Маргет Пюте (спрэчна) за выкананне пад акупанце арытыста дэвох ары: «У першую чаргу ў абараню сваю год» з оперы «Трыумф Камілія» Л. Леа і «Яны табе не будучы перашкаджаць» І. А. Хасэ. У салісты мякка гучыць голас. Яна па-майстэрску выконвае самыя складаныя фігурны ары.

Пасля заканчэння праграмы канцэрта слухачы доўга выклікалі ўсіх выканаўцаў. І адным з твораў, які Кельнская арытыст выканаў на «біс», была геніяльная «Арыя» І. С. Баха. У гучанні гэтага неўміручага ўзору арылікага гуманізму лепшых прадстаўнікоў нямецкага народа мы зноў адчулі, якое майстэрства нашых гасцей і як цудоўна музыка дапамагае ўзаемаарумнаю паміж людзьмі розных светапоглядаў, што жадаюць жыць у міры і дружбе.

І. НІСНЕЧЫЧ.
На адымку: выступае Кельнская арытыст.

«Як разумець жывапіс»

На такую тэму адбылася лекцыя выкладчыка Мінскага тэатральна-мастацкага інстытута П. Нікіфарова ў Валожынскім раённым Доме культуры. Лекцыя суправаджалася паказам рэпрадукцый і карцін вядомых рускіх і савецкіх мастакоў.

Пасля лекцыі адбыўся канцэрт. У ім прынялі ўдзел студэнты Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута і самадзейныя арытысты Валожынскага раённага Дома культуры.

Дзімні агітбрыгада пабывала ў канцэрце ў Шчорсах, дзе больш 250 чалавек прысутнічала на вечары.

Д. ЗІНГЕР.

Галоўны рэдактар Яна ШАРАХОЎСКІ.
Рэдакцыйная калегія: Заір АЗГУР, Аляксандр БУТАКОЎ, Кастусь ГУБАРЭВІЧ, Васіль ІВАШЫН, Аркадзь МАРШНОВІЧ (адказны сакратар), Пятро ПРЫХОДЗЬКА, Раман САБАЛЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), Мікола ТКАЧОЎ, Іван ШАЦІЛА, Рыгор ШЫРМА.

Паважанія таварышы!

ПРАВЕРЦЕ, ЦІ НЕ ЗАКАНЧАЕЦІ ВАША ПАДПІСКА НА ГАЗЕТЫ І ЧАСОПІСЫ!

Выпісвайце газеты і часопісы НА 2-ГІ КВАРТАЛ І ДА КАНЦА 1961 ГОДА.

Падпіска прымаецца ўсім канторам і адрэацыямі ў ася, «Саюздрукам», а таксама грамадскім актывам па месцы работы ці ўчобы.

Асобныя нумары выданняў можна заўсёды купіць у ГАЗЕТНА-ЧАСОПІСНЫХ КІЕСКАХ «САЮЗДРУК».

Не адкладайце афармленне сваёй падпіскі на апошнія дні.

«САЮЗДРУК»
Міністэрства сувязі БССР.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: г. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмнай рэдакцыі — 3-24-61, намесніка галоўнага рэдактара — 3-25-25, адказнага сакратара — 3-25-25, аддзела літаратуры — 3-22-04, аддзела мастацтва — 3-24-62, аддзела культуры — 3-20-54, выдавецтва — 3-19-52, бухгалтэры — 8-11-03.

«Літаратура і мастацтва» выходзіць два разы на тыдзень: у аўтарак і пятніцу.

АТ 00079 Друкарня імя Сталіна.